

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0338/2013

18.10.2013

RAPORT

ELi kosmosetööstuse poliitika ja kosmosesektori majanduskasvu potentsiaali
avamine
(2013/2092(INI))

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Raportöör: Angelika Niebler

PR_INI

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI PROJEKT	3
SELETUSKIRI	12
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS	13
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	17

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI PROJEKT

ELi kosmetööstuse poliitika ja kosmosesektori majanduskasvu potentsiaali avamise kohta (2013/2092(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu XIX jaotise artiklit 189, mis käsitleb teadusuuringuid, tehnoloogia arendamist ja kosmosepoliitikat, ning eelkõige viidet sellele, et eesmärgiga edendada teaduse ja tehnika progressi ning tööstuse konkurentsivõimet ja viia ellu oma poliitikat, töötab liit välja Euroopa kosmosepoliitika,
- võttes arvesse komisjoni 28. veebruari 2013. aasta teatist „ELi kosmetööstuse poliitika” (COM(2013)0108),
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse komisjoni 28. oktoobri 2010. aasta teatist „Üleilmastumise ajastu terviklik tööstuspoliitika. Jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime kesksele kohale” (COM(2010)0614),
- võttes arvesse komisjoni 10. oktoobri 2012. aasta teatist „Tugevam Euroopa tööstus majanduse kasvuks ja taastumiseks” (COM(2012)0582),
- võttes arvesse komisjoni 4. aprilli 2011. aasta teatist „Kodanike teenistuses oleva Euroopa Liidu kosmosestrateegia väljatöötamine” (COM(2011)0152),
- võttes arvesse komisjoni 14. novembri 2012. aasta teatist „Vajalike kontaktide loomine ELi ja Euroopa Kosmoseagentuuri vahel” (COM(2012)0671),
- võttes arvesse nõukogu 29. aprilli 2004. aasta otsust 2004/578/EÜ Euroopa Ühenduse ja Euroopa Kosmoseagentuuri vahelise raamlepingu sõlmimise kohta¹,
- võttes arvesse nõukogu 11. oktoobri 2010. aasta, 31. mai 2011. aasta, 2. detsembri 2011. aasta ning 30. mai 2013. aasta järeldusi,
- võttes arvesse oma 19. jaanuari 2012. aasta resolutsiooni² kodanike teenistuses oleva Euroopa Liidu kosmosestrateegia väljatöötamise kohta,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
- võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ja väliskomisjoni arvamust (A7-0338/2013),

¹ ELT L 261, 6.8.2004, lk 63.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0013.

- A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 189 antakse Euroopa Liidule kindel ülesanne kosmosepoliitika väljatöötamises, et edendada teaduse ja tehnika progressi ning tööstuse konkurentsivõimet, ning viia ellu oma poliitikat;
- B. arvestades, et uued esilekerkivad kosmoseriigid, näiteks Hiina ja India, toovad endaga kaasa üha suureneva konkurentsi ning sellistes tingimustes ei pruugi olla ELi liikmesriikide poliitiline kaal eraldi võttes tulevaste probleemide lahendamiseks selles sektoris enam piisav;
- C. arvestades, et kosmosepoliitika on strateegia „Euroopa 2020” oluline osa;
- D. arvestades, et suur hulk teenuseid, mida kodanikud igapäevaelus kasutavad, sõltuvad otseselt või kaudselt kosmosevaldkonnast – näiteks televisioon, kiire internetiühendus, navigatsioonisüsteemid või üleeuroopaline automaatne hädaabikõnesüsteem „eCall”;
- E. arvestades, et Euroopa kosmetööstuse konsolideeritud aastakäive on 6,5 miljardit eurot ning see annab tööd 34 500-le kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistile; arvestades, et majanduslikult rasketel aegadel tuleks paremini esile tuua kosmosesektori olulisust tugeva majanduskasvu ja innovatsiooni potentsiaaliga sektorina, mis loob suure lisaväärtusega töökohti;
- F. arvestades, et kosmosevaldkonna poliitika meetmete koordineerimine ELi, liikmesriikide ja Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) vahel on endiselt ebapiisav ning seetõttu on tekkinud topeltstruktuurid ja sünergiat ei ole võimalik kasutada; rõhutab, et kosmosesektori selge juhtimisraamistiku kehtestamine tagaks efektiivsuse väga olulise suurenemise;
- G. arvestades, et ESA kui valitsustevahelise organisatsiooni ja Euroopa Parlamendi vahel ei ole ametlikku suhet ja seega ei saa ESA kodanikelt vahetut tagasisidet, mis muidu liidu kõikides poliitikavaldkondades olemas on;
- H. arvestades, et kosmetööstuse puhul on tegemist suuri investeeringuid nõudva tööstusharuga, mille tootearendustsüklid on pikad, ja seetõttu täidab planeerimiskindlus kosmetööstuse puhul olulist rolli; arvestades, et planeerimiskindlusele aitab suurel määral kaasa stabiilne reguleeriv raamistik ja selge juhtimisraamistik;
- I. arvestades, et Euroopa kanderaketisüsteem võib aidata tagada iseseisva kosmosele juurdepääsu;
- J. arvestades, et praegu sõltub EL Euroopa-välisest sõjalisest GNSSist, kuid Galileod alustati ja arendati tsiviiljuhtimise all ja see jääb tsiviiljuhtimise alla;
- K. arvestades, et kommerts müügil on Euroopa kosmosesektori jaoks olulisem roll kui tema rahvusvaheliste konkurentide jaoks;
- L. arvestades, et satelliidipõhistel teenustel on digitaalühiskonna kasvavatele majandusharudele teabe edastamises oluline roll ning need aitavad saavutada ELi digitaalarengu tegevuskava eesmärke;

- M. arvestades, et ekspertide hinnangul võib satelliitnavigatsiooni ja Maa seire teenuste turu väärtus jõuda kümne aasta pärast 300 miljardi dollarini ja et juba praegu sõltub 6–7% ELi läänepoolsete liikmesriikide SKPst satelliitnavigatsioonist;
- N. arvestades, et spektrite kasutamise rahvusvaheline kooskõlastamine muutub üha olulisemaks, kuna kasvab nõudlus traadita sidevõimaluste ja raadiolevi füüsikaliste omaduste järele ja sellega seoses jääb raadiosagedusi väheks;

Kosmosepoliitika Euroopa vajaduste järgi

1. väljendab heameelt komisjoni teatise üle ELi kosmosetööstuse poliitika kohta; on seisukohal, et kosmosesektori majanduskasvu potentsiaali tõeliseks väljaarendamiseks peaks komisjon keskenduma ainult mõnedele teatistes nimetatud kosmosetööstuspoliitika meetmetele;
2. rõhutab, et kõik tulevase ELi kosmosepoliitika juhtimisse kaasatud osalised, sh komisjon, Euroopa GNSSi Agenduur, ESA, riiklikud asutused ja eriasutused, nagu EUMETSAT, peavad olema omavahel seotud ning toimima pikaajaliselt;
3. on arvamusel, et riiklikud asutused võiksid teha selles suunas konkreetseid ettepanekuid, et komisjon saaks ühtlustada liikmesriikidelt tulevat sisendit ja määrata kindlaks ELi nägemuse;
4. rõhutab, et komisjon peab võimalikult kiiresti andma meile selge tegevuskava GMESi/Copernicuse jaoks ning erinevate Sentineli satelliitide arendamiseks ja rakendamiseks ning selle keerulise süsteemi puhul kavandatava õigus- ja tegevusraamistiku;
5. toetab komisjoni kavatsust võtta meetmeid kosmosevaldkonnas ELi ühtse reguleeriva raamistiku kehtestamiseks; pooldab ELi tõelise kosmosetoodete ja -teenuste siseturu teket; märgib, et tähtis on kujundada ja arendada poliitikat selliselt, et selle elluviimine ei kahjustaks ega moonutaks kaubanduslikke turutingimusi; märgib, et aus konkurents ja läbipaistvus on Euroopa kosmosepoliitika kujundamise alustalad;
6. märgib, et seni ei ole komisjon esitanud horisontaalset lähenemisviisi kosmosepoliitika ning selle eesmärkide süvalaiendamiseks liidu eri poliitikavaldkondadesse; kutsub komisjoni üles seda tulevikus tegema, võttes arvesse kosmosepoliitikat ka sellistes poliitikavaldkondades nagu telekommunikatsioon, transport, keskkond, põllumajandus, julgeolek ja kultuur;
7. on rahul komisjoni avaldusega, mille kohaselt kosmoses paiknevad telekommunikatsiooni-, navigatsiooni- ja maavaatlusseadmed annavad ELile strateegilise tähtsusega teavet, mis on aluseks tema välissuhetele arenguabi ja humanitaarabi valdkonnas;
8. kutsub komisjoni üles käsitlema esmatähtsana järgmisi teemasid: institutsioonilised küsimused, Galileo ja Copernicus, kosmosetööstus kui majanduskasvu mootor ja tööhõivevahend, kosmosega seotud tegevuste mõjuhindang, sõltumatu juurdepääs kosmosele, teadus- ja arendustegevuse roll, satelliitside, kosmoseseire ja -jälgimine ning

kosmoseprügi;

9. toetab komisjoni seisukohta, et kosmosesüsteemide mitmed komponendid on kahesuguse või sõjalise otstarbega ja seetõttu kohaldatakse nende suhtes 6. mai 2009. aasta direktiivi 2009/43/EÜ kaitsetstarbeliste toodete ühendusesisese veo tingimuste lihtsustamise kohta¹, mida on muudetud 14. detsembri 2012. aasta direktiiviga 2012/47/EÜ seoses kaitsetstarbeliste toodete nimekirjaga, nõukogu 5. mai 2009. aasta määrust (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks² või relvaekspordi käsitlevat ELi ühist seisukohta; toetab teatistes tehtud ettepanekut esitada enne 2013. aasta lõppu Euroopa Parlamendile ametlik aruanne kahese kasutusega kaupade ekspordikontrollisüsteemi kohta; palub komisjoni, liikmesriike ja tavarelvastuse ekspordi töörühma (COARM) selgitada, millist reguleerivat raamistikku millist liiki kaupade ja tehnoloogia suhtes kohaldada;

Institutsioonilised küsimused

10. tunnustab tulemusi, mida ESA on Euroopa heaks möödunud kümnenditel kosmosemissioonide valdkonnas saavutanud, ning julgustab ESAsse mittekuuluvaid liikmesriike kaaluma liitumist ja suuremat koostööd; märgib siiski, et tegevuse suurema tõhususe, poliitilise koordineerimise ja vastutuse saab pikemas perspektiivis saavutada vaid siis, kui ESA ja EL lähenevad teineteisele oma koostöös, vältides muu hulgas topelttööd ja kattuvust; kutsub komisjoni üles väga täpselt uurima, kas ESA on võimalik lisada tulevikus valitsustevahelise organisatsioonina liidu juhtimisstruktuuridesse, kuni ESA muutmist Euroopa asutuseks ei peeta otstarbekaks;
11. on seisukohal, et EL peaks vahepeal tihedas koostöös ESAga rohkem koordineerima liikmesriikide kosmosepoliitikat ja -programme, et jõuda tõelise Euroopa lähenemisviisini, tagades samal ajal, et arvestatakse ESA ja selle liikmesriikide huve; märgib, et ainult Euroopa lähenemisviisi alusel on võimalik luua kosmosetööstusele tingimused, et saada ja jääda konkurentsivõimeliseks;
12. kutsub komisjoni, liikmesriike ja ESAt üles looma teatavat laadi koordineerimiserühma, mille liikmed kooskõlastavad korrapärastel kohtumistel kosmosevaldkonna strateegiaid ja meetmeid, et vältida topeltstruktuure ning töötada välja ühine lähenemisviis rahvusvahelistele küsimustele ja foorumitele;
13. märgib, et kosmosetehnika suurenev sõjaline kasutus ei tohi vähendada ega piirata kosmosetehnika tsiviilkasutust ja võimalikke tulevasi tsiviilrakendusi; kutsub liikmesriike ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti üles algatama praeguseks iganenud 1967. aasta avakosmoselepingu läbivaatamist või uue õigusraamistiku väljatöötamist, milles võetaks arvesse pärast 1960. aastaid toimunud tehnoloogia arengut;

Galileo ja Copernicus (GMES)

¹ ELT L 146, 10.6.2009, lk 1.

² ELT L 134, 29.5.2009, lk 1.

14. rõhutab, et Galileo lõpuleviimine ja Copernicuse jätkamine peavad Euroopa kosmosepoliitika lipulaevadena seisma esmatähtsal kohal, et Galileo esimesed teenused oleks võimalik 2014. aastal tegelikult kodanike kasutusse anda;
15. rõhutab asjaolu, et EGNOS on esimene toimiv Euroopa GNSSi programm; kutsub komisjoni ja liikmesriike edendama ja juurutama EGNOSe kasutamist erinevates valdkondades, näiteks transpordis;
16. väljendab kahetsust Euroopa satelliitnavigatsioonisüsteemi Galileo ülesehitamisel varasemal ajal tekkinud viivituste pärast; avaldab heameelt selle üle, et vahepeal on viidud Maa orbiidile neli satelliiti; rõhutab, et ühiskonnale tuleb paremini teadvustada konkreetselt Galileo ning üldiselt Euroopa kosmose tööstuse eeliseid ja kasu, ning kutsub komisjoni üles korraldama tulevikus Galileo satelliitide startimise puhul ELi liikmesriikide pealinnades laia kõlapinnaga üritusi, et teavitada avalikkust Galileost ja selle kasutusvõimalustest;
17. rõhutab, et EL peab teavitama inimesi, meelitama ligi tulevase insenere, levitama teavet ELi satelliitnavigatsiooni kohta ning pakkuma kõigile kasutajatele stiimuleid Galileod ja EGNOSi rakendavate tehnoloogiate kasutamiseks;
18. on veendunud, et 27 satelliidil ja piisaval arvul varusatelliitidel ning asjakohasel maapealsel infrastruktuuril põhinev täielik tegevusvõime on eeltingimus selleks, et jõuda suure täpsuse ja katkestusteta teenustel põhineva Galileo lisaväärtuseni ning lõigata seega majanduslikku ja sotsiaalset kasu;
19. peab kahetsusväärseks, et EGNOSi süsteemiga ei ole praegu kaetud kogu EL, ja nõuab, et süsteemi laiendataks Lõuna-, Ida- ja Kagu-Euroopasse, võimaldades selle kasutamist kogu Euroopas;
20. palub komisjonil ja liikmesriikidel teavitada Euroopa Parlamenti kavades kasutada programmi Copernicus ja programmi Galileo avalikku reguleeritud teenust ÜJKP missioonide ja operatsioonide toetamiseks;

Kosmose tööstus majanduskasvu mootori ja tööhõivevahendina

21. märgib, et VKEd (mitte ainult VKEd, kuid eelkõige siiski VKEd) vajavad avalikult sektorilt teatavat stardiabi, et neil oleks piisavalt vahendeid pikaajalisteks investeeringuteks teadus- ja arendustegevusse; on veendunud, et riiklik rahastamine ning avaliku sektori tarbijate olemasolu kosmose toodete ja -teenuste jaoks suudab ergutada innovatsiooni ning luua seega kasvu ja töökohti;
22. kordab, et EL ei tohi jätta kasutamata võimalust töötada välja satelliitnavigatsioon järgnevale turule, ning rõhutab, kui oluline on Euroopa GNSSi Agentuuri tegevuskava GNSSi turu laiendamiseks, mis on ELi majanduse tuleviku jaoks väga tähtis;
23. tuletab meelde, et uued satelliitnavigatsiooni rakendused võivad suurendada ohutust, tõhusust ja usaldusväärsust muu hulgas sellistes valdkondades nagu lennundus, laevandus, maantee- ja põllumajandussektor, liiklusohutus, tasude kogumine, liiklus- ja parkimiskorraldus, sõidukipargi haldamine, hädaabikõned, kaupade jälgimine ja

jälitamine, internetireserveeringud, tarnete ohutus, digitaalsed sõidumeerikud, loomade transport ja säästev maakasutus;

24. võtab teadmiseks teatistes märgitud asjaolu, et 60% Euroopa satelliitide pardal olevast elektroonikast imporditakse praeguse seisuga USAst; nõuab sellega seoses algatust tundlike või isikuandmete kaitsmiseks ning praeguste riigihankemenetluste kasutamiseks nii, et kosmosetaristu hanked liikmesriikidest annaksid igal võimalusel täiendava kasvuimpulsi sellele valdkonnale;
25. nõuab tungivalt, et komisjon, ESA, Euroopa Kaitseagentuur ja liikmesriigid määraksid kindlaks, millised on Euroopa ühise sõltumatus seisukohast otsustava tähtsusega tehnoloogiad, ja töötaksid välja kolmandatest riikidest vähem sõltuvad alternatiivid; tuletab meelde ohtu, et USA võib lahkarmuste korral Euroopa kosmosetaristu toimimise peatada või blokeerida;
26. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma Euroopa tööstuse jaoks stiimuleid kosmosetoodete komponentide väljatöötamiseks Euroopa tasandil, et vähendada sõltuvust impordist kolmandatest riikidest;
27. märgib, et ettevõtted väljastpoolt kosmosetööstust võivad saada kasu kosmoselase uurimistöö tulemuseks olevatest toodetest; kutsub seetõttu kõiki osalejaid üles toetama vastastikust koostööd kosmose- ja teistes sektorites osalejate vahel ning partneritena tehnoloogiaid arendama, mille tulemuseks võib olla innovatsiooniläbimurre ühiskonna hüvanguks; rõhutab vajadust parema teavitamise järele seoses konkreetse kasuga, mida kosmosetööstus annab eurooplaste igapäevaelus;
28. rõhutab, et eriti kosmoseteenuste ja robotika majandusharud avavad eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele mitmekesised turuvõimalused;
29. rõhutab, et iseseisvad ja arukad robotisüsteemid on kosmose edasisel uurimisel võtmetähtsusega; toonitab sellega seoses programmist Horisont 2020 eraldatud Euroopa raha tõhusat kasutamist, eelkõige turulähedasteks tegevusteks;
30. rõhutab, et Euroopa konkurentsivõimelise kosmosetööstuse üks alus on piisava arvu kõrge kvalifikatsiooniga töötajate olemasolu; kutsub seetõttu kõiki asjaomaseid pooli üles süvendama ülikoolide ja tööstuse vahelist koostööd ning ergutama noori talente, eriti naissoost talente, sellele sektorile pühendumata (nt luues riiklikke kraadiõppe programme ja koolituskavasid, samuti konkursse Euroopa ja kolmandate riikide teadlastele); märgib lisaks, et talentide ülesostmine kolmandatest riikidest (sh Euroopa talentide tagasimeelitamine) on vältimatu;

Juurdepäas kosmosele

31. rõhutab, et Euroopa kosmosetööstusele on oluline kõigi liikmesriikide juurdepäas kosmosele ning kommertstegevus; juhib samal ajal tähelepanu sellele, et juurdepäas kolmandate riikide institutsionaalsetele turgudele jääb Euroopa majandusele osaliselt suletuks; rõhutab võrdsete lähtetingimuste tähtsust Euroopa majanduse jaoks rahvusvahelisel tasandil; kutsub komisjoni sellega seoses üles edendama kaubanduslepingute (nt TTIP) raames mõlemapoolset kasu ning tagama võrdsed

võimalused ja õiglased konkurentsitingimused;

32. rõhutab Euroopa kanderakettide väljatöötamise ja käitamise tähtsust iseseisva juurdepääsu jaoks kosmosele; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles kandma koos ESAga pikaajaliselt hoolt Euroopa kanderaketisüsteemi ja kanderaketiteenuste säilitamise ja arendamise eest;
33. on seisukohal, et Euroopa kosmosetööstus peaks kasutama Euroopa olemasolevat kosmosetaristut, mida rahastati osaliselt Euroopa avaliku sektori rahast;

Teadus- ja arendustegevuse roll

34. väljendab lisaks heameelt asjaolu üle, et uues teadusuuringute raamprogrammis Horisont 2020 on kosmosevaldkonna teadusuuringute ja innovatsiooni investeeringuteks ette nähtud 1,5 miljardit eurot; kutsub komisjoni seetõttu üles eraldama programmi Horisont 2020 raames osa eelarvest teadusuuringuteks ja arendustegevuseks satelliitside rakenduste vallas;
35. on seisukohal, et eelkõige teadusuuringute valdkonnas on vajalik ELi, ESA ja liikmesriikide vaheline suurem koordineerimine; kutsub kolme osalejat üles töötama välja ühise teadusuuringute kava perioodiks kuni aastani 2020, määratlema kosmosepoliitika prioriteedid ja eesmärgid, mis tuleb ühiselt saavutada, et tagada osalejatele eelkõige tööstuses planeerimiskindlus; rõhutab kolmandate riikidega teadusuuringute valdkonnas koostöö tegemise tähtsust;
36. rõhutab, et GNSSi rakenduste ja teenuste arendamine on väga oluline tagamaks, et infrastruktuuriinvesteeringuid, mida Galileo endast kujutab, kasutatakse täielikult ja et arendatakse välja kõik Galileo süsteemi võimalused; rõhutab vajadust tagada, et GNSSiga seotud teadus- ja arendustegevust ning selle rakendamist rahastatakse asjakohaselt; peab kahetsusväärseks asjaolu, et EGNOSel ja Galileol põhinevate rakenduste teadusuuringuteks ja innovatsiooniks eraldatud raha vähendamine aeglustab märkimisväärselt tehnoloogilisi edusamme ja tööstusvõimekuse kasvu, aga ka keskkonnahoidlikku rakendamist ELis, ning innustab seetõttu komisjoni võtma kasutusele korda, mis võimaldaks VKEdel pääseda kergemini ligi rahastamisele;
37. märgib, et Euroopas pidurdavad innovaatiliste rakenduste väljatöötamist erinevad takistused; tuletab komisjonile sellega seoses meelde, et hõlvamata on Maa seireprogrammide ja satelliidiprogrammidega kogutud kosmosepõhiste andmete kommertskasutuse turg; palub komisjonil viia läbi uuringu nende takistuste (nt vastutus kosmoseobjektide/kosmoseprügi põhjustatud kahju eest, ebakindlus seoses teenuste kättesaadavusega, ohutuse ja andmekaitsega seotud kahtlused, teadvustamata potentsiaal ja puudulik koostalitlusvõime) tuvastamiseks ja võimalike lahendusettepanekute esitamiseks kõnealuste turgude hõlvamiseks;

Satelliitside

38. rõhutab, et satelliitside täidab Euroopa kosmosetööstuses olulist osa, kuna selle valdkonna tellimused tagavad kosmosesüstikute ja kanderakettidele pideva koormuse ja aitavad seega saavutada ELi kosmosele iseseisva juurdepääsu eesmärki; osutab sellel taustal ka

kommertssatelliitide startimisel tekkivate sõltumatute kandevõimsuste rollile (nn hosted payloads), mida on võimalik kasutada uute toodete ja tehnoloogiate katsetamiseks kosmoses ning mis aitavad seeläbi vähendada nii kulusid kui ka aega, et oleks võimalik pakkuda uusi teenuseid;

39. toonitab, et satelliitside on tõhus võimalus varustada multimeediateenustega ka neid majanduses ja ühiskonnas osalejaid, keda maapealsete tehnoloogiate kaudu ei olnud seni võimalik varustada;
40. rõhutab, et satelliidivõrgud aitavad kogu ELi ja eelkõige äärepoolsete piirkondade lairibaühendustega varustamise kaudu kaasa ELi digitaalse tegevuskava eesmärkide täitmisele; kutsub seetõttu komisjoni üles võtma tehnoloogilist neutraalsust silmas pidades lairibaühenduse kasutuselevõtu tehnoloogiate kombinatsiooni puhul asjakohaselt arvesse satelliidi kaudu edastatavat internetiühendust, näiteks ELi ühtekuuluvuspoliitikas;
40. märgib, et satelliitside omandab kriisiolukordades, nagu loodusõnnetused, või sisejulgeoleku säilitamisel üha tähtsama logistilise funktsiooni, kuna selle andme- ja sideühendused on vältimatud olukordades, kus maapealne infrastruktuur puudub või on hävinud;
41. kutsub komisjoni seetõttu üles analüüsima satelliitside raadiosageduste praegust kättesaadavust ja tulevast vajadust ning tagama järgmisel ülemaailmsel raadiosidekonverentsil ELi ja satelliitsidesektori huvide kaitsmise ülemaailmse ja piirkondliku spektri eraldamise vallas;
42. on seisukohal, et satelliitside valdkonnas ei ole innovatsioonipotentsiaal veel kaugeltki ammendatud; osutab uusimate tehnoloogiate (nt Laser Communication Terminals (LCT) või High Throughput Satellites (HTS)) võimalustele, et rahuldada vajadust üha suuremate andmemahutudega üha mahukama andmevahetuse järele;
43. rõhutab, et Euroopal on võimalik säilitada oma tehnoloogiline edumaa satelliitsides ainult juhul, kui Euroopa tasandil jätkatakse jõupingutusi asjaomaste teadusuuringute valdkonnas;

Kosmoseprügi

44. rõhutab, et kosmosepõhine taristu on mitmekesiste teenuste selgroog, millele majandus ja ühiskond igapäevaelus tugineb; juhib tähelepanu sellele, et kõnealuse taristu rivist väljalangemine, näiteks satelliitide ja muude kosmoseobjektide ja -prügi kokkupõrgete tagajärjel, võib kahjustada majandustegevuses osalejate ja kodanike ohutust;
45. märgib, et kosmoseprügi muutub üha suuremaks probleemiks; kutsub komisjoni ja liikmesriike seetõttu üles tegutsema kosmose üleilmse juhtimise suunas; kutsub komisjoni ja liikmesriike samal ajal üles kõigi diplomaatiliste kanalite kaudu edendama ELi väljatöötatud avakosmosetegevuse tegevusjuhendi allkirjastamist kolmandate riikide poolt;
46. kutsub komisjoni üles toetama Euroopa tasandil käesoleva aasta alguses esitatud kosmose jälgimise ja seire toetusprogrammi võimalikult kiiret kasutuselevõtmist, et tagada suurem

sõltumatus kokkupõrkehoiatusi edastavatest USA institutsioonidest;

47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Kosmosetööstuse puhul on küll tegemist nišisektoriga, kus on vaid ligikaudu 35 000 kõrge kvalifikatsiooniga töötajat, kuid sellele vaatamata on selle tööstusharu konsolideeritud aastakäive üle 6,5 miljardi euro. Suur arv teenuseid sõltub otseselt või kaudselt kosmosetehnikast. Kosmosesektor on samal ajal majanduskasvu ja innovatsiooni tõukejõud. Kosmosetööstuse tehnilistest saavutustest lõikavad kasu paljud teised majandusharud. Paljudes valdkondades, näiteks satelliitsideteenused, on Euroopa majandus juhtpositsioonil.

USA on sellele vaatamata endiselt esimene kosmoseriik, mis tuleneb mitte viimases järjekorras tsiviil- ja militaarotstarbelisse kosmosetööstusse investeeritavast eelarvest. Aga ka teised riigid, näiteks Hiina või India, on kosmosevaldkonnas praeguseks edasi liikunud. Sellel taustal peame meie, eurooplased, endalt küsima, kas tahame tulevikus endiselt säilitada teatud juhtivad positsioonid või neid paremal juhul edasi arendada või tahame vaid teiste riikide järel joosta.

Euroopa Parlament on alati välja astunud ambitsioonika Euroopa kosmosepoliitika eest, nii ka käesolevas algatusraportis.

Komisjon esitab oma 28. veebruari 2013. aasta teatises palju erinevaid meetmeid kosmosesektori majanduskasvu potentsiaali avamise saavutamiseks. Ka Euroopa Parlament on seisukohal, et kosmosetööstus pakub märkimisväärset potentsiaali majanduskasvu ergutamiseks, töökohtade loomiseks ja seega strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks.

Selleks on aga väga tähtis kesksete suundade kindlaksmääramine lähikuudel ja -aastatel. Kõige esmalt on oluline ELi, ESA ja liikmesriikide vaheline tugevam koordineerimine, et vältida topeltstruktuure ja jõudusid koondada. Viimaks vajab EL ka tõelist kosmosetööstuse siseturgu koos ühtse õigusliku raamistikuga, püüdmata siiski liikmesriikide õigusakte täielikult ühtlustada. See keeruline ülesanne on üks tuleviku suurimatest väljakutsetest.

Lisaks peaks Euroopa majandus Euroopa poliitika toetusel keskenduma nendele valdkondadele, mis pakuvad juba praegu olulist majanduskasvu ja innovatsiooni potentsiaali. Siia kuulub kahtlemata Euroopa satelliitnavigatsioonisüsteem Galileo, Maa seire Euroopa programm Copernicus (GMES) ja satelliitside üldiselt.

24.9.2013

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

ELi kosmosetööstuse poliitika ja kosmosesektori majanduskasvu potentsiaali avamise kohta (2013/2092(INI))

Arvamuse koostaja: Tarja Cronberg

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab heameelt komisjoni 28. veebruari 2013. aasta teatise „ELi kosmosetööstuse poliitika: kosmosesektori majanduskasvu potentsiaali avamine” (COM(2013)0108) üle, kuna see on oluline samm ELi strateegilise sõltumatuse suunas kosmosetehnoloogia valdkonnas; palub komisjonil ja liikmesriikidel rohkem teha sellise suutlikkuse arendamiseks, millega tagada Euroopa kanderakettide ja satelliitide abil sõltumatu pääs kosmosesse; rõhutab vajadust toetada püüdlusi Euroopa koostöö tugevdamiseks selles valdkonnas, et teha lõpp suurele killustatusele eelkõige institutsioonilise nõudluse poole peal; on veendunud, et vaid kulutõhusam ja konsolideeritum Euroopa kosmosetööstus saab rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline olla; rõhutab, et vastastikuse täiendavuse tagamiseks tuleb Euroopa kosmosetööstuspoliitikat edasi arendada kooskõlastatult Euroopa Kosmoseagentuuriga;
2. rõhutab vajadust enne uute algatuste ja ELi eelarve eraldiste küsimuste otsustamist kõigepealt välja selgitada ELi ambitsioonide ulatus oma strateegiliste ja geopoliitiliste eesmärkide osas; märgib, et teatistes ei ole määratletud ELi kosmosetööstuse poliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) omavahelist seost; on veendunud, et ELi kosmosepoliitikat tuleks näha ÜJKP jaoks väärtuslikuna, kuna see pakub paremat koostoimet tsiviil- ja sõjalise kosmosetegevuse vahel, peegeldades ÜJKP enda tsiviil- ja sõjalise tegevusega seotud kaksikrolli; kutsub komisjoni, liikmesriike ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti üles täpselt määratlema selle sektori võimalikku panust ÜJKPsse, tsiviil-sõjalise koostoime laadi ja määra, selliste tehnoloogiate rolli humanitaarabioperatsioonide tulemuslikus lähetamises ning konflikti- või looduskatastroofijärgsete rändevooegade ja rändega seotud suundumuste ennustamises ning olulisust ÜJKP missioonides ja operatsioonides ning

muudes ELi meetmetes konfliktide ennetamise, relvastuskontrolli, massihävitusrelvade tehnoloogiate leviku tõkestamise, terrorismivastase võitluse ning rände ja piirikontrolli valdkonnas; palub komisjonil ja liikmesriikidel teavitada Euroopa Parlamenti kavadest kasutada programmi Copernicus ja programmi Galileo avalikku reguleeritud teenust ÜJKP missioonide ja operatsioonide toetamiseks;

3. palub komisjonil ja liikmesriikidel teavitada Euroopa Parlamenti sellest, kuidas võiks sõjaline koostöö kosmosevaldkonnas toimuda alalise struktureeritud koostöö raames; soovib suurendada komisjoni, Euroopa Kosmoseagentuuri, Euroopa Kaitseagentuuri ja Euroopa välis teenistuse vahelist koostööd ELi kosmosetehnika arendamisel ja ühisel kasutamisel ÜJKP missioonide ja operatsioonide toetamiseks;
4. on rahul komisjoni avaldusega, mille kohaselt kosmoses paiknevad telekommunikatsiooni-, navigatsiooni- ja maavaatlus seadmed annavad ELile strateegilise tähtsusega teavet, mis on aluseks tema välissuhetele arenguabi ja humanitaarabi valdkonnas;
5. rõhutab programmi Copernicus (endine ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES) programm) julgeolekumõõdet, eriti selle rakendusi kasutamiseks kriisiennetuse ja kriisidele reageerimise, humanitaarabi ja -koostöö, mereseire ja konfliktide ennetamise valdkonnas, mis hõlmab ka rahvusvaheliste lepingute täitmise seiret;
6. nõuab komisjonilt tungivalt Galileo programmi ajakavast ja finantsraamistikust kinnipidamist; rõhutab programmi raadionavigatsiooni ja positsioneerimise kahese kasutamise võimalust, sealhulgas nii sõjalise kui ka tsiviilotstarbega asjakohaseid rakendusi, eriti liikmesriikide võimalust kasutada avalikku reguleeritud teenust sõjalistel eesmärkidel; rõhutab vajadust selgitada, mil määral kasutatakse avalikku reguleeritud teenust ja teisi teenuseid ÜJKP või liikmesriikide ELi raamistikust välja jäävate sõjaliste missioonide tarvis;
7. võtab teadmiseks teatistes märgitud asjaolu, et 60% Euroopa satelliitide pardal olevast elektroonikast imporditakse praeguse seisuga USAst; nõuab sellega seoses algatust tundlike või isikuandmete kaitsmiseks ning praeguste riigihankemenetluste kasutamiseks nii, et kosmosetaristu hanked liikmesriikidest annaksid igal võimalusel täiendava kasvuimpulsi sellele valdkonnale; tunnistab, et kosmosesektori töötajad omavad parimat haridust ja tehnoloogilisi oskusi; märgib siiski, et sektoris tuntakse jätkuvalt puudust võtmetähtsusega erialaoskustest, mis ulatuvad insenerialadest kuni füüsikateaduseni, ning see probleem tuleb lahendada; nõuab tungivalt, et komisjon, Euroopa Kosmoseagentuur, Euroopa Kaitseagentuur ja liikmesriigid määraksid kindlaks, millised on Euroopa ühise sõltumatuse seisukohalt otsustava tähtsusega tehnoloogiad, ja töötaksid välja kolmandatest riikidest vähem sõltuvad alternatiivid; tuletab meelde ohtu, et USA võib lahkarvamuste korral Euroopa kosmosetaristu toimimise peatada või blokeerida;
8. toetab komisjoni seisukohta, et kosmosesüsteemide mitmed komponendid on kahesuguse või sõjalise otstarbega ja seetõttu kohaldatakse nende suhtes 6. mai 2009. aasta direktiivi 2009/43/EÜ kaitseotstarbeliste toodete ühendusesisese veo tingimuste lihtsustamise kohta¹, mida on muudetud 14. detsembri 2012. aasta direktiiviga 2012/47/EÜ seoses

¹ ELT L 146, 10.6.2009, lk 1.

kaitseotstarbeliste toodete nimekirjaga, nõukogu 5. mai 2009. aasta määrust (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks¹ või relvaekspordi käsitlevat ELi ühist seisukohta; toetab teatistes toodud ettepanekut esitada enne 2013. aasta lõppu Euroopa Parlamendile ametlik aruanne kahese kasutusega kaupade ekspordikontrollisüsteemi kohta; palub komisjoni, liikmesriike ja tavarelvastuse ekspordi töörühma (COARM) selgitada, millist reguleerivat raamistikku millist liikide kaupade ja tehnoloogia suhtes kohaldada;

9. toetab seitsmenda raamprogrammi ja programmi „Horisont 2020” raames kõnealuse valdkonna tulevase arengu eeldusena tähelepanu koondamist kosmoseteaduse ja -innovatsiooni toetamisele ning mitmeaastases finantsraamistikus 3,786 miljardi euro eraldamist ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire programmile (Copernicus), mis pakub usaldusväärseid, õigeaegseid ja täpseid teenuseid maailma keskkonna haldamiseks, samuti kliimamuutuste mõjude mõistmiseks ja leevendamiseks ning kriisidele reageerimise hõlbustamiseks;
10. märgib, et kosmosetehnika suurenev sõjaline kasutus ei tohi vähendada ega piirata kosmosetehnika tsiviilkasutust ja võimalikke tulevasi tsiviilrakendusi; kutsub liikmesriike ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti üles algatama iganaanud 1967. aasta avakosmoselepingu läbivaatamist või uue õigusraamistiku väljatöötamist, milles võetaks arvesse pärast 1960. aastaid toimunud tehnoloogilist arengut; toonitab ka pakulist vajadust vähendada üha lisanduvate satelliitide ja nn kosmosejätmetega kokkupõrkamise ohtu; tervitab komisjoni algatust ettepaneku tegemisel Euroopa kosmoseseire ja -jälgimise (SST) süsteemi loomise ja toimimise organisatsioonilise raamistiku kohta; tunneb samuti heameelt ELi sponseeritud mitmepoolse algatuse üle rahvusvahelise avakosmose tegevusjuhendi kehtestamiseks, mis aitab juurutada avakosmoses käitumise norme, kuna sellega püütakse suurendada kosmoses ohutust, turvalisust ja jätkusuutlikkust, rõhutades, et kosmosetegevuses tuleb ilmutada suurt hoolikust, hoolsust ja vajalikul määral läbipaistvust kogu maailma kosmoses tegutsejate vahel usalduse loomiseks; on veendunud, et igasuguses uues raamistikus tuleb arvestada kõigi liikmesriikide seisukohtadega ning see peab olema valdkonna pikaajalist tulevikku silmas pidav strateegiline raamistik, mis tulemuslikult tõkestaks võidurelvastumine avakosmoses ning tagaks kosmoseobjektide kahjuliku mõjutamise keelustamise;
11. tuletab komisjonile ja liikmesriikidele meelde vajadust tihedama rahvusvahelise koostöö järele kosmoseküsimustes; rahumeelse kosmosekoostöö süvendamiseks nõuab tõhusamat koostööd selliste partneritega nagu USA, Venemaa ja Hiina.

¹ ELT L 134, 29.5.2009, lk 1.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	24.9.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 52 -: 6 0: 5
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Pino Arlacchi, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Susy De Martini, Mark Demesmaeker, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Sabine Lösing, Marusya Lyubcheva, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Justas Vincas Paleckis, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Laurence J.A.J. Stassen, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Eleni Theoharous, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Charalampos Angourakis, Jean-Jacob Bicep, Biljana Borzan, Kinga Gál, Metin Kazak, Barbara Lochbihler, Emilio Menéndez del Valle, Norbert Neuser, Doris Pack, Jean Roatta, Potito Salatto, Marietje Schaake, Alf Svensson, Renate Weber
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	José Manuel Fernandes, Sidonia Elżbieta Jędrzejewska, Isabella Lövin, Antonio Masip Hidalgo, Antigoni Papadopoulou, Jarosław Leszek Wałęsa

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	7.10.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 38 -: 6 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Amelia Andersdotter, Josefa Andrés Barea, Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Fabrizio Bertot, Jan Březina, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Vicky Ford, Adam Gierek, Norbert Glante, Fiona Hall, Kent Johansson, Romana Jordan, Lena Kolarska-Bobińska, Philippe Lamberts, Marisa Matias, Angelika Niebler, Vittorio Prodi, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Michèle Rivasi, Jens Rohde, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Evžen Tošenovský, Catherine Trautmann, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Adina-Ioana Vălean
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Maria Badia i Cutchet, Antonio Cancian, António Fernando Correia de Campos, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Marian-Jean Marinescu, Alajos Mészáros, Mario Pirillo, Laurence J.A.J. Stassen
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Ramon Tremosa i Balcells